

λοσόφων του Ἐρβέρτου Σπένσερ, ὅσους διὰ τῆς μεγάλης ἐπιρροῆς τὴν ὁποίαν ἐξήσχησαν αἱ ἰδέαι του ἐπὶ τῆς συγχρόνου φιλοσοφίας καὶ κοινωνίας ἐν γένει, ἔθεωρήθη ἴσος πρὸς τὸν Σχοπενάουερ τὸν συμπατριώτην του Στουίρτ Μιλ καὶ τὸν ἰδρυτὴν τοῦ θετικισμοῦ Αὐγουστον Κόντ.

Ὁ Σπένσερ ὅστις εἰς τὴν πρώτην νεότητά του ἦτο μηχανικός παρὰ τινι σιδηροδρομικῇ εταιρίᾳ, εἰσῆλθε καθαρῶς πλέον εἰς τὸν φιλοσοφικὸν κόσμον μετὰ τὴν ἐκ τῆς θέσεώς ταύτης ἀπομάκρυνσίν του μολοντί καὶ ὡς μηχανικός ἔδιδε τὴν συνεργασίαν του εἰς τὸν «Οἰκονομολόγον» τοῦ Λονδίνου.

Τὰ ἔργα του εἶνε πολλαπλᾶ, ἀλλ' ἐκεῖνα τὰ ἐποῖα ἰδιαίτερος προσείλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου ἐπ' αὐτοῦ, εἶνε τὰ κοινωνιολογικά του Ἐμπλεως τῶν θεωριῶν τοῦ Δάρβιν ἐφήρμοσε τὸν μέγαν νόμον τῆς ἐξελιξέως τῶν ὑπάρξεων εἰς τὰς κοινωνίας. Καὶ ὅπως λέγει εἰς μίαν περὶ αὐτοῦ μελέτην του ὁ Γάλλος φιλόσοφος Ῥιμπώ αἱ κοινωνίαι ἐγνώρισαν κατὰ πρῶτον μορφᾶς πολιτισμοῦ ἀτελεῖς ἀλλὰ πάντοτε εὐπειθεῖς εἰς τὸν μεγάλον νόμον τῆς προόδου καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐβελτιώθησαν καὶ ὁ ἀβελτιωθῶν ἀκόμη

Ἄναμφιβόλως τὴν πρόδον ταύτην τοῦ νόμου τῆς βελτιώσεως τῶν κοινωνιῶν μόνον αἱ πράξεις τῶν ἀνθρώπων δύνανται νὰ παρεμποδίσουν, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶνε κακοὶ οὐσιαστικῶς τὰ ἀλτρουιστικά αἰσθητά κυριαρχοῦν ἐπὶ τῶν ἐγωιστικῶν αἰσθημάτων. Πρόκειται μόνον νὰ τὰς δώσουν τὴν δέουσαν ἐλευθερίαν, αὐτὴν τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν τὴν ὁποίαν ἐκήρυξεν ὁ Σπένσερ, ὦν αὐτὸς ὁ ἴδιος πλέον ἢ φιλελεύθερος.

Ὁ Σπένσερ ἐγεννήθη εἰς τὸ Δέρμπυ τῆς Ἀγγλίας τὴν 27 Ἀπριλίου 1820 καὶ ἀπέθανε τὴν 8ην πρὸς κοχὰτος μηνὸς εἰς τὸ Μπραϊτόν. Εἰς τὴν ζωὴν του ὑπῆρξεν ὁ τύπος τοῦ μετρίωφρονος ἀνθρώπου κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς φιλοσοφικῆς του δράσεως, μετέπειτα ὅμως ἐγένετο μέγας ἐγωιστῆς καὶ ὅπως ὁ καίτιος ἐπεθύμει νὰ μὲνη πάντοτε μόνος καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέπη δασκίαις ἐβλεπεῖ ἐντεῦθεν νεοελληνικὴν τινα οὐδεμίαν ἀντιλογίαν διὰ τὰς ἰδέας του καὶ τὰ ἔργα του

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΛΕΓΡΑΝΑ

Εἰς τὸ Παρίσι ἀπέθανε τελευταίως μία ἀπὸ τὰς φιλολογικὰς φυσιογνωμίας τὰς πλέον συμπληρεῖς διὰ τὰ νεώτερα Ἑλληνικά γράμματα. ὁ Αἰμίλιος Λεγράνδ Μελετητῆς καὶ γνώστης βαθύς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τὴν ὁποίαν ἐδίδασκεν ὡς καθηγητῆς εἰς τὴν «Σχολὴν τῶν Ἀνατολικῶν γλωσσῶν» ἐν Παρίσι, προσέφερε διὰ τῆς πολυμόχθου ἐργασίας τῆς σπουδαιότατης συμβολῆς εἰς τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως τοῦ Βυζαντίου καὶ γραμματολογίαν,

Ἐργασθεὶς ἀκόπως ἐπὶ τῶν χειρογράφων τῶν Εὐρωπαϊκῶν βιβλιοθηκῶν μὲ τὸν εἰλικρινῆ ζῆλον τοῦ σοφοῦ καὶ τοῦ ἐρευνητικοῦ παρατηρητοῦ συνέγραψε ἓνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα τῶν ἔργων του τὴν Ἑλληνικὴν βιβλιογραφίαν του περιλαμβάνουσαν εἰς ὅκτω ὀγκοῦδεις τόμους ὅλα τὰ ἐκδοθέντα βιβλία τῶν λογίων Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος. Ἡ ἐργασία του αὕτη εἶνε ὄντως μοναδικὴ ὄχι τὸσον διὰ τὴν χρονολογικὴν κατάταξιν τῶν ἔργων ὅσον διότι ἐξιστορεῖ ἐν αὐταῖς τὸν βίον τῶν συγγραφέων τούτων μετὰ διαφόρων ἱστορικῶν σημειώσεων καὶ ἀνεκδότων ἐπιστολῶν τῶν λογῶν ἐκ Βυζαντίου Ἑλλήνων.

Ὁ θάνατος τοῦ Αἰμιλίου Λεγράνδ εἶνε μία μεγάλη ἀπώλεια διὰ τὰ νεώτερα Ἑλληνικά γράμματα ὑπὸ ἱστορικὴν ἑποψίν διότι εἶνε τὸσον ὀλίγοι δυστυχῶς σήμερον οἱ ἐν Εὐρώπῃ σοφοὶ οἵτινες μετὰ τὸς ἡμέρας ἀφαιροῦν τὴν ζωὴν τῶν εἰς τὴν νεοελληνικὴν γλώσσαν καὶ φιλολογίαν.

ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

- ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ (δρᾶμα πατριωτικὸν τοῦ κ. Ἀχ. Καραβία).
- ΦΩΤΟΣΚΙΑΣΜΕΙΣ ὑπὸ Δ. Καλογεροπούλου.
- Δας MITTELGRIECHISCHE FISCHBUCH ὑπὸ κ. Κρουμβάχερ. Περὶ τοῦ ἔργου τούτου ὁ γράψῃ στήν «Κριτικῇ», ὁ συνεργάτης μας κ. Σ. Σταματιάδης.
- FERNVEURS et INCROYANCES par René l'Espirit.